

Laulava raivaustraktori

Vuonna 1953 opiskelunsa aloittanut Pirkko Rahkila-Rissanen haluttiin erottaa Jyväskylän Kasvatusopillisesta korkeakoulusta jazzlaulamisensa takia. Hän toimi toistakymmentä vuotta aktiivisena opiskelutoiminnan kehittäjänä ja vallankumouksellisenä naisena korkeakoulupolitiikassa.

”ALOITIN OPETTAJANA Lyseossa 19-vuotiaana, vuonna 1952. Olin ollut vuoden töissä Lontoossa, jossa Suomen merimieskirkolla olin tutustunut Lyseon rehtoriin **Ville Puttoseen**. Hän pyysi minut opettajaksi.

Opetettuani vanhoja heilojani vuoden, aloitin opiskelut Kasvatusopillisessa korkeakoulussa. Samana vuonna menin myös naimisiin mieheni **Raimo Rissanen** kanssa.

Professorit ja lehtorit olivat todella lutusia. Erään uskonnonlehtorin luennoille piti laittaa aina hame päälle, hän kun ei voinut sietää housuja naisten päällä. Siksi minullakin oli aina kahdet vaatteet mukana.

Ongelmiakin toki oli. Kun toisena opiskeluvuonna odotin toista lastani, eräs professori ilmoitti, että olin niin epäesteettinen näky, että opinto-oikeuteni kiellettiin raskausajaksi.

Laulutaidon opettajan takia suun-

nittelimme jopa lakkoa. Vaadimme hänen erottamistaan ja minä olin tietysti lakkokenraalina.

Alkamispäivä oli jo ilmoitettu, kun rehtori pyysi minut luokseen ja sanoi, ettei Jyväskylä saa koskaan yliopistoa, jos lakko toteutuu. Jouduimme luopumaan lakosta, ja niinhän siinä sitten kävi, että me, jotka olimme lahjakkaita musiikissa ja kiinnostuneita opetuksen tasosta, saimme laulutaidosta huonoimmat arvosanat.

” Kun toisena opiskeluvuonna odotin toista lastani, eräs professori ilmoitti, että olin niin epäesteettinen näky, että opinto-oikeuteni kiellettiin raskausajaksi.”

MINUT ÄÄNESTETTIIN ylioppilaskunnan varapuheenjohtajaksi 1954.

Olin ensimmäinen nainen siinä asemassa, jos ei lasketa mukaan sotajan poikkeustilaa. En kuitenkaan silloin ajatellut asiaa nais- ja miesnäkökulmasta. En pitänyt itseäni niinkään naisena, olin raivaustraktori. Eräs ystäväni sanoi jo Lyseota käydessäni, että kun muut miettivät, mitä pitäisi tehdä, Pirkko on sen jo tehnyt.

Ylioppilaiden terveydenhuoltolautakunnassa saimme aikaan opiskelijoiden terveydenhuoltojärjestelmän. Ideoin Valtiontalolle Päivä korkeakoulussa -tapahtuman, jossa opiskelijat muun muassa imitoivat

professoreita. Olin mukana aktiivisissa naisryhmissä, opiskelijoiden koripallojoukkueessa ja vuonna 1960 perustetussa ylioppilasteatterissa, jossa näytelin ja ohjasin.

OPISKELU OLI lukujärjestettyä ja opiskelijoilla oli paljon harrastuksia. Viinaa toki juotiin, mutta se ei ollut yhtä julkista kuin nykyään.

Etenkin yliopiston puolella oli paljon perheellisiä, ja monet menivät naimisiin opiskelujen aikanakin. Opiskelijat asuivat usein omakotitaloista vuokratessa erillisessä huoneessa. Meidänkin alakerrassa oli parhaimmillaan kaksi ihmistä vuokralla.

Tukia ei ollut, joten monet kävivät töissä ansaitakseen opiskelurahat. Minäkin esiinnyin koko opiskeluaikani jazzlaulajana. Siksihän jyväskyläläiset olisivat halunneet erottaa minut opinnoista, kapakoissa laulamisen takia. Mieheni isä kävi usein tanssimassa ja katsomassa keikkojani, joten otimme joskus saman taksin kotiin. Tästähän sitten lähti huhu liikkeelle, että isken kapakoista vanhempia miehiä.

Olin mukana yliopistoelämässä yhteensä lähes kaksikymmentä vuotta, välillä tein töitä muutaman vuoden pätkissä. Lopulta jätin yliopiston valmistuttuani filosofian kandidaatiksi vuonna 1971.

Olen työskennellyt kansakoulunopettajana, ilmaisutaidon lehtorina ja päihdeopettajana. Nyt olen eläkkeellä, mutta keikkailemme edelleen aktiivisesti Pirkko ja Klassikot -jazzbändini kanssa. Jazz tulee aina olemaan rakkain harrastukseni, itse asiassa olen sitä mieltä, että koko maailmankaikkeus on musiikkia.”

Kati Pukki

